

Handläggare
Andreaz Strömgren

Datum
2019-11-13

Diarienummer
KS/2019:397

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Kultur- och tekniknämnden
Socialnämnden

Handlingsplan för budget i balans 2020

Bakgrund

Under 2018 antogs en handlingsplan för budget i balans (KS/2018-11-20 § 325, dnr KS/2018:412). Av handlingsplanen framgår att den kan förlängas för 2020 men att det krävs ett aktivt beslut för att göra så. Handlingsplanen har haft goda effekter och har syftet till att så långt det är möjligt undvika kommunövergripande varsel i stor skala och främja andra åtgärder där verksamheten anpassas efter tillgängliga resurser.

Med anledning av befarat underskott även för 2019, som ska återställas på tre år enligt kommunallagen, finns det anledning att förlänga handlingsplanen. Kraftfulla åtgärder måste vidtas för att säkerställa en ekonomi i balans och att god ekonomisk hushållning nås inom mandatperioden

Syfte

Denna handlingsplan syftar till att dels ge nämnderna verktyg och förutsättningar för att klara av de ekonomiska målen, men att samtidigt minimera försämrade verksamhetsresultat; dels ange på vilket sätt nämnderna ska agera när de vidtar åtgärder som leder till driftsinskränkningar och åtgärder som minskar personalvolymerna.

Utgångspunkter

Vid samverkan med facken kring delårsrapport 2018 efterfrågades skyndsamma åtgärder, uppsägningar accepterades men med långsiktigt syfte att prioritera verksamhetsdelar och inte hyvla på helheten och med inriktning inte bara på verksamhetens kärna nära brukare och medborgare utan också på stöd- och ledningsfunktioner (Samverkansprotokoll 2018-09-26). Sedan tidigare har även kommunstyrelsen beslutat om en särskild plan för effektivisering (§ 166 KS 2018-05-29), som också den har samverkats med facken, för att minimera uppsägningar och främja en för verksamheten mer gynnsam form av anpassning till tillgängliga resurser, och samtidigt i möjligaste mån nå kommunens övergripande mål, med en ambition att minimera nödvändiga uppsägningar.

Den långsiktiga finansiella analysen som kommunen utfört visar på att nettokostnaderna ökar 25 procent mer än intäkterna till 2025. Av den anledningen ska handlingsplanen ta höjd inte bara för åtgärder för att klara av verksamhetsåret 2019, utan även för att producera ett positivt resultat resterande år av mandatperioden. Det innebär att ytterligare åtgärder än kostnadsminskningar på sammantaget 27,5 mkr kan behöva hanteras kommande år.

Handläggare
Andreaz Strömgren

Datum
2019-11-13

Diarienummer
KS/2019:397

Handlingsplanen

Åtgärder har tagits fram i dialog med kommunens ledningsgrupp och har diskuterats i facklig samverkan 2018-10-25. De ska förhandlas innan beslut i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen anger på uppdrag av kommunfullmäktige att följande ska gälla för kommunens samtliga nämnder och förvaltningar:

1. Återställande av underskott

För 2018 års underskott fattades inget beslut om aktiv återställning med treårsplan.

2. Varsel

Enligt bestämmelser i lagen (1974:13) om anställningsfrämjande åtgärder ska arbetsgivarorganisationen varsla arbetsförmedlingen om driftinskränkande åtgärder som kan medföra att 25-100 personer sägs upp, minst fyra månader innan den första personen arbetar sin sista dag efter uppsägningen. För att minska kostnadsmassan och kommande års glapp mellan beräknade nettokostnadsökningar och intäkter ska kommunen varsla som mest 80 medarbetare om uppsägning. Det sker på grund av driftinskränkningar som träder i kraft när budgetar och verksamhetsplan 2020-2022 ska verkställas. Antalet medarbetare som varslas får minskas om *andra* åtgärder vidtas än uppsägningar för att minska verksamhetskostnaderna.

3. Anställningsstopp med reglerat undantag

Stor restriktivitet med att nyanställa och anställa på vakanser ska gälla. Undantag får ske efter beslut av förvaltningschef, eller den som förvaltningschef uppdrar till, med informationsansvar till nämnd och ska för 2020 godkännas eller avstyrkas av kommunchefen. Åtgärden syftar till att förebygga övertalighet, minska antalet som varslas och skapa förutsättningar för omplaceringsutredningar för de som hamnar i övertalighet.

4. Stor restriktivitet med inköp, konferenser och utbildningar

Nämnderna och förvaltningarna måste tillämpa stor försiktighet och återhållsamhet vad gäller inköp till verksamheten. Det gäller även konferenser samt kompetenssatsningar för personal under 2020. Varje nämnd och förvaltningar ansvarar själv för lämplig tillämpning av denna bestämmelse.

5. Använd strategi för att uppnå effektiviseringar

Den 29 maj 2018 beslutade kommunstyrelsen om en särskild strategi för att underlätta för nämnderna att veta effektiviseringsåtgärder. Strategin ska även användas för att verkställa besparingar och driftinskränkningar för att klara av en budget i balans kommande år. Det innebär att i möjligaste mån inte återbesätta naturliga avgångar, möjlighet att erbjuda förtidspension och uppsägningslön om tjänsten inte återbesätts samt att kompetensväxla för att med mindre resurser säkerställa ett upprätthållande av verksamheten. Strategin får tillämpas inom ramen för varje nämnds budget och med krav på att det leder till en kostnadsminskning kommande år.

Handläggare
Andreaz Strömgren

Datum
2019-11-13

Diarienummer
KS/2019:397

6. Särskild redovisning och bokföring av omställningskostnader

För att underlätta för nämnderna att skyndsamt redovisa en effekt av en omställningsåtgärd som syftar till effektivisering och/eller besparing ges en rätt för nämnderna att redovisa omställningskostnader på kommunstyrelsens konto för finansförvaltning. Det kräver dock att ekonomichefen godkänner beräknad omställningskostnad och kalkylerad effekthemtagning och att förslaget behandlas med aktivt nämndsbeslut. Åtgärden syftar till att uppmuntra nämnderna att vidta skyndsamma beslut då de direkt ser effekten i den egna budgeten. Samtidigt kan kommunstyrelsen följa den samlade omställningskostnaden och även reglera kostnadsposten med eventuellt tillkommande generella statsbidrag.

7. Kommunchefens redovisningsskyldighet

Kommunstyrelsen uppdrar till kommunchefen att vid varje kommunstyrelsesammanträde redovisa vilka åtgärder som vidtas på nämnderna och vilken effekt de får för de olika nämnderna. Kommunstyrelsen uppmuntrar kommunchefen att på motsvarande sätt bereda frågan varje månad i kommunens ledningsgrupp. Åtgärden syftar till att säkerställa kommunstyrelsens möjlighet att aktivt utöva uppsiktsplikt på nämndernas verksamhet och samlat säkerställa att kommunfullmäktiges budget och verksamhetsplan efterlevs.

Handlingsplanens giltighet

Planen gäller efter antagande i kommunstyrelsen och under hela 2020. Den kan därefter förlängas men det kräver ett aktivt förlängningsbeslut av kommunstyrelsen.